

Értékalapú prioritásképzés a magyar egészségügy fejlődésének útja

Frédéric Ollier, Sanofi-Aventis Zrt.

A magyar gyógyszeripar jelentős szereplőjeként a Sanofi-Aventis is szemtanúja az olykor igen hektikus hazai folyamatoknak, de látjuk és értjük azokat a törekvéseket, amelyekkel a kormány kordában kívánja tartani az egészségügy és azon belül a gyógyszerkassza kiadásait. Egy nemzetközi nagyvállalat szemében, amely működésének középpontjába szerte a világon az egészségfejlesztést és az innovatív gyógyszerkutatást állította, mindez ugyanakkor a már ismert és globálisan működő ésszerűsítési folyamatok sajátos, helyi megvalósításaként hat. Közismert tény, hogy az egészségügyi színvonal növelésének nem lehet kizárólagos eszköze az árak, illetve a támogatások csökkentése. A rendszer csak úgy válhat jobbá, ha a legolcsóbb gyógyszer felírására való törekvés helyett az ár-érték szempontok tudnak érvényesülni.

As a significant member of the Hungarian pharmaceutical market, Sanofi-Aventis has been the witness of national processes, which were rather hectic at times but we can see and understand those endeavours by which the government tries to control the health care expenditure, including the public spending on pharmaceuticals. From the point of view of an international corporation, which has put the emphasis on health development and innovative medicine production all over the world, all these initiatives seem to be the local implementation of global rationalisation processes. It is a well-known fact that price erosion and decreasing reimbursement cannot be the ultimate tool to increase the quality of the health sector. The system can improve only if instead of incentives to prescribe the cheapest medicine a value-based pricing and reimbursement rationale is vindicated.

A magyar lakosság egészségi állapota – különösen más európai országokhoz viszonyítva – igen drámai. A folyamatosan csökkenő népesség mellett a születéskor várható élettartam a nőknél 76.9, a férfiaknál 68.5 év, melynél több mint tíz évvel alacsonyabb az egészségben töltött várható élettartam, messze elmaradva az Európai Unió tagállamaitól. A lélekszám-csökkenéssel együtt a lakosság egyre erőteljesebben öregszik, s az arányok egyre kedvezőtlenebbek. A szív-érrendszeri, valamint a daganatos megbetegedések és halálokok tekintetében Magyarország vezető helyet foglal el a nemzetközi statisztikákban, ugyanakkor a legfőbb kockázati tényezőt jelentő betegségek és állapotok (elhízás, cukorbetegség, magas vérnyomás, zsíryanagcsere-

zavarok stb.) tekintetében is az élvonalban szerepel az ország, miközben az egy főre jutó egészségügyi kiadások messze az európai átlag alatt vannak [1].

A rossz egészségügyi mutatók és a források szűkössége felerősíti az ésszerű felhasználás, a racionalizálás szükségessége iránti igényt. Az intézkedések ugyanakkor megrekednek az egyszerű költségcsökkentések szintjén, s nem veszik figyelembe azt a gazdasági realitást, hogy a gyógyszer-támogatási rendszert eddig még egyetlen országban sem sikerült kizárólag az árcsökkentésekkel megreformálni, mivel az árak csökkenése önmagukban nem teremt hosszú távú értéket. A nehézségek elsősorban abból adódnak, hogy összekeveredik két alapvető fogalom: a büdzsé ellenőrzés alatt tartása és az árcsökkentés, mint egyetlen szabályozó mechanizmus. A reform gazdasági hatásai közül kiemelendő, hogy nincs meg még a látszata sem annak, hogy a változásokkal együtt épülnének, pozitív irányba fejlődnének a dolgok, a mennyiségi változásokat nem követte a minőségi váltás.

Az árcsökkentéseknek, extra adóknak és járulékoknak két helyen kellene értékteremtő szerepet betölteniük. Először is a betegek szintjén, akik – a többi európai országhoz hasonlóan –, hozzá kell, hogy férhessenek a kor színvonalának megfelelő terápiához, s ebben mind az innovatív, mind a generikus gyógyszereknek fontos szerepük van. Ennek érdekében a gyógyszerpolitika szintjén prioritásokat kell képezni, új szempontrendszereket kell felállítani a helyes döntések meghozatala érdekében, és ami a legfontosabb – egy új gondolkodásmódot kell elsajátítani:

- A tudományos bizonyítékok kötelező jellegű figyelembe vétele a döntéshozatal során
- A költséghatékonyság és költség-megtakarítás fogalmának tisztázása
- Terápiás protokollok kidolgozása, bevezetése és betartatása
- Az egyes terápiák valós (direkt és indirekt) költség- és hatékonysági adatainak a meghatározása
- Naprakész, regionális epidemiológiai adatok gyűjtése és felhasználása a döntéshozatal során
- Ár- és támogatásvolumen-kontroll szükségessége
- A megelőzés előtérbe helyezése a gyógyítással szemben
- Erőforrások felszabadítása
 - Elavult, nem költséghatékony hatóanyagok támogatásának a megvonása
 - Bizonyos támogatott hatóanyagcsoportok vény és tb-támogatás nélküli patikai forgalmazásának (OTC) az ösztönzése

- Betegközpontú prioritások meghatározása a beteg-központú döntésekhez
 - Egészségnevelés, életmódváltás
 - Beteg-együttműködés (compliance) javítása
 - Betegút-, és ellátásszervezés
- Kevesebb bürokrácia és több objektivitás
- Egészségügyi közgazdászok képzése

Az egészségpolitikai döntések meghozatalához ma már nélkülözhetetlen az egészség-gazdaságtani szempontok és az egészségügyi technológia értékelések eredményeinek a figyelembe vétele. Hatalmas az igény a támogatási rendszer átlátható szabályozására, a nemzetközi összehasonlításokra, a nyugat-európai országok több évtizedes tapasztalatainak adaptációjára, valamint a kommunikációra és bizalomra a kormányzat, az orvosok, a betegek, a szolgáltatók és a gyártók viszonylatában.

Az értékteremtés másik fontos területe az iparág szintje, azaz biztosítani kell, hogy a ma még nemzetközi hírű magyar gyógyszeripar megőrizze versenyképességét, és ne kelljen más országba áttelepülnie. Fontosnak, szükségesnek tartom tehát a gyógyszerárak csökkentéséről, támogatási technikák és kategóriák módosításáról, illetve az egyéb költségsökkentő, szankcionáló intézkedések alkalmazásáról folyó párbeszédet, de legalább ennyire fontos lenne, hogy szó essen végre a hazai gyógyszerkutatás és -gyártás ügyéről, azon gyógyszeripari vállalatok investícióiról, amelyek hosszú távú elképzelések és kockázatvállalások mentén a magyar gazdaságba, a kiválóan képzett magyar munkaerőbe fektetik a bizalmukat. Az effajta döntések ugyanis komoly elkötelezettséget vonnak maguk után, melyek szűkszerűen sokkal jobb kiszámíthatóságot feltételeznének.

Néhány adat a magyarországi gyógyszeripar 2006. évi teljesítményéről:

- A teljes forgalom 480 milliárd Ft (melynek 2/3-a exportból származik)
- A kutatás-fejlesztésre fordított kiadások összértéke 34 milliárd Ft (mely a felét adja a teljes magyar magán K+F kiadásoknak)
- A beruházások összértéke 73 milliárd Ft
- 15 000 alkalmazott
- 63 új termék
- A befizetett adók és járulékok összértéke 57 milliárd Ft

A Sanofi-Aventis/Chinoin önmagában a fenti számadatok egynegyedét, illetve a beruházások 32%-át adja.

Komolyan hiszek abban, hogy a magyarországi bázisú kutatásfejlesztésnek van jövője, s továbbra is képesek leszünk Európa szívében világra szóló értékeket létrehozni. Ám meggyőződésem, hogy Magyarországnak akkor van igazi esélye a globális versenyben való helytállásra, ha megtanul jól gazdálkodni talentumaival, s nem utolsósorban elismeri azokat a vállalatokat, amelyek tevékenységükkel hozzájárulnak az ország sikeréhez. Mert a Sanofi-Aventis/Chinoin pontosan ezt teszi, még hozzá nem csupán járulé-

kok és adók befizetésével, hanem a vállalat exportjával, magasan képzett munkaerejével és csúcstechnológiájú beruházásaival is segíti az ország tudományos haladását, és hozzájárul a lakosság elfogadhatatlan egészségügyi állapotának javításához.

Az elmúlt 5 évben a Sanofi-Aventis/Chinoin adta a teljes külföldről beáramló hazai közvetlen tőkebefektetés (Foreign Direct Investment) 1,8%-át. Cégünk

- a 7-9. legnagyobb magyarországi befektető
- K+F kiadásainak és befektetéseinek az összértéke meghaladja a 125 milliárd forintot az elmúlt 5 év viszonylatában
- tulajdonában lévő állóeszközök nettó összértéke 2,2-szeresére nőtt az elmúlt 4 évben
- 2006. évi magyarországi összforgalmának 21%-át adták a K+F kiadások
- 766 új munkahelyet teremtett az elmúlt 5 évben (43% növekedés!)

Az elmúlt 3 évben a Sanofi-Aventis/Chinoin magyarországi közvetlen kiadásainak az összege (K&F; adók és járulékok, gyártói befizetések az E. Alapba) 101,2%-át adták az OEP által a cégcsoport termékeire kifizetett összes tb-támogatásnak – s ezen túlmenően az említett időszakban további, 64 milliárd forint értékű beruházást hajtottunk végre Magyarországon. A Sanofi-Aventis investícióinak összértéke nemzetközi szinten 4,4 milliárd Euro (1.100 milliárd forint) volt 2006-ban, mely megfelel az összforgalom 14,8%-ának és a működő profit 45%-ának. A világon a 7. legnagyobb Sanofi-Aventis leányvállalat Magyarországon működik, mely több, mint 2600 dolgozót foglalkoztat.

A magyarországi kiemelkedően magas értékű befektetések és a kutatás-fejlesztési tevékenységek magas kockázata miatt tehát működésünk alapfeltételének tartjuk az átlátható, kiszámítható, igazságos finanszírozási és szabályozási környezet megteremtését, és nem fogadható el az egyoldalú, diktátumokon alapuló és mindenfajta kommunikációt nélkülöző intézkedéscsomagok bevezetése. A Magyarországon működő cégek eltérő mértékben járulnak hozzá a gyógyszerkincshez, a szakképzéshez, a kutatás-fejlesztéshez, az államháztartás egyensúlyához, ezért a döntéshozóknak a fűnyírólvszerű, pusztán a költségekre koncentráló megszorító intézkedések foganatosításakor mindenképp el kell gondolniuk azon, hogy valóban eléri-e a kívánt célt, és a hosszú távú negatív hatásokat lesz-e még alkalmuk kivédeni?

Az egészségpolitikai és iparpolitikai célok érdekében partnerségre és konfliktusmentes kapcsolatra van szükség a kormányzat és a piac szereplői között. A Sanofi-Aventis és a hozzá tartozó Chinoin részéről mi ezt a partnerséget fontos elkötelezettségnek tekintjük – minden, e kapcsolat gyors helyreállítását célzó elszalasztott lehetőség a többi országtól való további lemaradást eredményezi. Éppen ezért tartom időszerűnek, hogy Magyarországon mihamarabb elérkezzünk egyfajta új kezdethez – de legalábbis nyissunk új

fejezetet az egészségpolitika és az iparpolitika, az állam és a gyógyszeripari partnerek kapcsolatában, amely már csak a különleges egymásra utaltság okán is egyedi megközelítést igényel. Partnerségen alapuló kapcsolatra van szükség, ahol a félelmet és az egymással folyó küzdelmeket a közös érdekeken alapuló együttműködés váltja fel. Hiszen a hazai gyógyszeripar az ország jövőjébe fektet be, amikor profitja kiemelkedően magas arányát visszaforgatja a kockázatos kutatás-fejlesztésbe, termelésbe, növelve az ország gazdaságának erejét. Párbeszédre és kompromisszumra, a magyar állam és gyógyszeripar sokkal szorosabb kapcsolatára, stratégiai együttműködésére van szükség!

Mi...

- hosszú távú, szoros és kiegyensúlyozott partneri viszonyt,
- bizalmat és párbeszédet szeretnénk,
- fenntartható gazdasági és egészségügyi környezetet szeretnénk,
- nem akarjuk, hogy annyi beteg szedje a termékeinket, amennyi csak lehetséges, hanem csak azok a betegek használják azokat, akiknek valóban szükségük van rá,
- azt szeretnénk, hogy a megfelelő gyógyszert és megfelelő információt minden beteg a megfelelő időben kapja meg,

- tényeken és valódi szükségleteken alapuló támogatás-volumen-kontrollt szeretnénk,
- kedvezőbb működési feltételeket biztosítsanak annak, aki befektetéseivel és kutatás-fejlesztési tevékenységével kockázatot vállal Magyarországon,
- bízunk Magyarországon!

Gyakran hallom, hogy mit nem lehet Magyarországon megtenni, és ritkán hallom azt, hogy mit lehet. Sajnálom, mert az ország nagy lehetőség mellett megy el így, hiszen azokat tartja távol, akik beruházni, fejleszteni szeretnének, és ezért kockázatokat is vállalnának. A gyógyszeripari cégek beruházásaira és foglalkoztatására irányuló hazai ösztönzési politika hiánya megengedhetetlen és stratégiai hiba egy olyan kiélezett piaci helyzetben, ahol egyre több európai ország kezdi el támogatni az innovációval párosuló beruházásokat. A 2007-es év kétségtelenül megteremti a pénzügyi lehetőséget az egészségügyi újjáépítésére és a stratégiai prioritások közös felállítására. Fenntartható egészségügyi reform és gazdasági fejlődés azonban nem működhet az együttműködésre irányuló akarat hiányában. Ha ez a szándék elmarad, annak gyorsan változó világunkban hosszú távú következményei lesznek, aminek az árát végső soron a magyar emberek fizetik majd meg. Tekintsünk előre közösen!

Előadaskivonat, szerkesztette Dávid Tamás

IRODALOMJEGYZÉK

[1] http://www.eum.hu/index.php?akt_menu=3172

A SZERZŐ BEMUTATÁSA

Frédéric Ollier 1989. óta dolgozik a Sanofi-Aventis vállalatcsoportnál. Tanulmányai során az EM Lyon Business School-on Francia MBA-fokozatot, a Harvard Business School-on Executive MBA-fokozatot, később jogi oklevelet

szerezett. Eddigi pályafutása során nagyon különböző központi vállalati pozíciókat töltött be. A cégcsoporton belül nemzetközi tapasztalatot szerzett az Egyesült Államokban, Hollandiában és Magyarországon. Jelenleg a Chinoin és a Sanofi-Aventis elnök-vezérigazgatója.